

กนิษฐา แยมโพธิ์ใช้ 2550: บทบาทของทุนทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ปรินญาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย (พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์, ศศ.ม. 167 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทุนทางวัฒนธรรม โครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนตากออก รวมไปถึงการวิเคราะห์และประเมินผลของบทบาททุนทางวัฒนธรรมที่มีต่อการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจภายในชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมายที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมในชุมชนและผู้ที่มีส่วนร่วมในเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์ทั้งแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน และแบบไม่มีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชนตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนตากออกมีองค์ความรู้ที่หลากหลายมีการสั่งสมและสืบทอดจนตกผลึกเป็นภูมิปัญญาทั้งในด้านหัตถกรรม ซึ่งจะพบว่าการถ่ายทอดเป็นรูปธรรม อันได้แก่ การทำหมวกใบลาน การทอผ้าลายเกร็ดเต่า การตีมีดและการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ภูมิปัญญาในด้านเกษตรกรรม ประกอบด้วย การขึ้นตาล การเก็บจี๋ครั้งและการประมง ภูมิปัญญาในการจัดระบบชุมชน โดยจะเห็นได้จากการจัดสรรที่ดิน การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดสรรความร่วมมือของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังรวมถึงประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรม ซึ่งถือว่าเป็น ทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนตากออก โดยมีการพัฒนารูปแบบของกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนในด้านการผลิต การค้า การจ้างงาน และการใช้จ่ายและการดำรงชีพ ส่งผลทำให้เศรษฐกิจทั้งในระดับครอบครัวและชุมชนมีทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนและตลาดภายนอกชุมชน